

บทความ เรื่อง

“การนำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยมาใช้ในมาตรการเชิงรุก”

โดย พันตำรวจโท ธีรพงษ์ ดุลยวิจารณ์

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสืบสวนสอบสวนทางการเงิน

ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติและเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ.๑๙๘๘ โดยที่ประเทศไทยได้มีกฎหมายรองรับและมาตรการต่างๆ ตามที่อนุสัญญาฯ ได้ กำหนดไว้ให้แก่ประเทศที่เป็นภาคีสมาชิกต้องปฏิบัติตาม ภาคีสมาชิกตามอนุสัญญาฯ ดังกล่าว หรือเรียกว่า ปปง. ทั่วโลกนั้น หมายถึง FIU (Financial intelligence units) หรือหน่วยข่าวกรองทางการเงิน ในแต่ละประเทศ FIU มีหน้าที่สำคัญเหมือนกัน คือ การรับรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินจากสถาบันการเงินและผู้มีหน้าที่ในการรายงานมายังหน่วย FIU การนำรายงานธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินนั้นมาทำการวิเคราะห์และส่งผลการวิเคราะห์ไปยังหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ จากการตรวจประเมินประเทศไทย โดย FATF (Financial Action Task Force) หรือคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน ในรอบที่ผ่านมาผลการตรวจพบข้อบกพร่องจากการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ พบข้อบกพร่องของประสิทธิผล ด้านที่ ๖ เรื่องการวิเคราะห์ข่าวกรองทางการเงิน มีจุดอ่อนอยู่ในระดับสูง กล่าวคือ ขาดวิเคราะห์เชิงรุกและวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และขาดตัวอย่างคดีที่สามารถสืบสวนและดำเนินการได้จากรายงานวิเคราะห์ธุรกรรมเชิงรุก ซึ่งในห้วงเวลาที่ผ่านมา นับแต่ พ.ศ.๒๕๔๒ กล่าวได้ว่า สำนักงาน ปปง. มีการนำข้อมูลรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยมาทำการศึกษาวิเคราะห์ ที่นำไปสู่การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้แต่อย่างใด จึงทำให้ไม่มีคดีตัวอย่างที่มีผลสำเร็จเกิดขึ้นที่นำไปสู่การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ ซึ่งตรงตามผลของการตรวจประเมินประเทศไทยของ FATF ซึ่งมาทำการตรวจประเมินประเทศไทยในรอบที่ผ่านมา

สำนักงาน ปปง. เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เครื่องมือ กลไก ที่สำคัญประการหนึ่งที่กฎหมายให้มาคือ รายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินที่สถาบันการเงินและผู้มีหน้าที่ในการรายงานตามกฎหมายมายังสำนักงาน ปปง. เป็นข้อมูลสำคัญที่หน่วยงานอื่นไม่มี ที่ผ่านมามีการนำข้อมูลรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในด้านดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดจากการกระทำความผิดมูลฐาน ความผิดอาญาฐานฟอกเงิน ซึ่งหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายพบการกระทำความผิดเกิดขึ้นจึงได้รายงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีมายังสำนักงาน ปปง. เพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ซึ่งเป็นช่องทางปกติที่มีการดำเนินการกันอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการนำรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินทุกประเภทใช้เป็น

พยานหลักฐานทางคดี รวมทั้งสนับสนุนข้อมูลตามที่ได้รับการร้องขอเพื่อใช้ในการสืบสวนสอบสวนที่เป็นการเฉพาะกรณีเช่นนี้จึงถือว่าเป็นภารกิจของสำนักงาน ปปง.ที่มีการดำเนินการอยู่เป็นปกติ ประโยชน์ที่ได้จากนำข้อมูลรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินในลักษณะนี้จึงเป็นการใช้ประโยชน์ได้ค่อนข้างน้อยเพียงร้อยละ ๕๐% เท่านั้น ทั้งที่รายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินทุกประเภทมีคุณประโยชน์มากมายมหาศาลในหลายมิติด้วยกัน

ทั้งนี้ หากไม่คำนึงถึงว่า FATF จะต้องมาทำการตรวจประเมินประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม สำนักงาน ปปง. ควรจะต้องนำรายงานการธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สิน รวมทั้งรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยซึ่งเป็นเครื่องมือ กลไก ที่ถือว่าเป็นจุดแข็งของสำนักงาน ปปง. สำนักงาน ปปง. จะต้องนำรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยมาใช้ประโยชน์ที่นำไปสู่การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทั้งการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ความผิดอาญาฐานฟอกเงินอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพื่อประโยชน์ที่ตกแก่สาธารณชน ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ความมั่นคงของประเทศ มิใช่มุ่งเพียงการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ได้รายงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อพบการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินเกิดขึ้นตามที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

สิ่งหนึ่งที่ผู้บังคับใช้หมายในบ้านเมืองเราปฏิบัติกันจนเกิดความเคยชิน คือ การรอให้มีคดีตัวอย่างเกิดขึ้น รอให้มีแนวคำพิพากษาฎีกาในเรื่องนั้นๆ หรือที่มีข้อเท็จจริงทางคดีคล้ายกันเกิดขึ้นก่อน หากไม่มีแนวทางที่จะเป็นแบบอย่างได้จึงไม่มีผู้บังคับใช้กฎหมายท่านใดพึงประสงค์ที่จะทำตัวเป็นหนูลองยา อย่างไรก็ตามกรณีการนำรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยมาทำการ ศึกษา วิเคราะห์แล้วนำไปสู่การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ปปง. ไม่เคยปฏิบัติกันมาก่อนมักไม่มีผู้ใดต้องการเป็นผู้เริ่มต้นเนื่องจากเกรงผลกระทบต่างๆ นานาดังกล่าวมาในข้างต้น ทั้งการไม่เริ่มต้นอาจเกิดขึ้นจากหลายประเด็น คือ ไม่เคยทำจึงไม่กล้าทำ, ทำได้ แต่ไม่ทำ, อยากทำ แต่ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร หรือไม่รู้ว่าจะปรึกษาผู้ใดที่จะให้ความมั่นใจได้ ซึ่งล้วนแต่เป็นเหตุผลจากต้องการตัวอย่าง แนวคำพิพากษาฎีกา ในข้างต้นทั้งสิ้น จึงทำให้การเริ่มต้นคดีจากการนำรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่ผู้มีหน้าที่ในการรายงานได้รายงานมายังสำนักงาน ปปง. ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๒ จนถึงปัจจุบันไม่เกิดขึ้นเลย ทั้งคุณสมบัติของผู้ที่จะทำเริ่มต้นคดีในรูปแบบนี้ได้มิใช่มีเพียงความรู้ด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ EXCEL หรือ ANALYSIS NOTEBOOK (I2) เท่านั้น หรือมีความรู้ด้านการสืบสวน สอบสวน แต่ไม่มีความสามารถในด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ EXCEL หรือ ANALYSIS NOTEBOOK (I2) ก็ไม่อาจทำการวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผลในเชิงคดีได้ เนื่องจากผลการวิเคราะห์ การหาพยานหลักฐานมาสนับสนุนการวิเคราะห์จะต้องนำเข้าสู่สำนวนการสอบสวนเพื่อใช้ประโยชน์ในทางคดีทั้งสิ้น

การเริ่มต้นคดีตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งมีที่มาจากการรายงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายมายังสำนักงาน ปปง.เป็นงานปกติที่พนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปง. ที่คุ้นเคยกัน มิใช่เรื่องที่ยุ่งยากสลับซับซ้อนแต่อย่างใด

เนื่องจากการเริ่มต้นคดีเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำผิดมีจุดตั้งต้นจากต้องมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือฟอกเงินเกิดขึ้นก่อนเป็นลำดับแรก จากนั้นจึงต่อยอดขยายผล ความยุ่งยากของคดีลักษณะนี้อยู่ที่การสืบสวนหาผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์ การสืบหาทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่ให้บุคคลอื่นถือครองไว้ให้ กล่าวได้ว่า เป็นการมุ่งสืบหาทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดให้ได้มากที่สุดเป็นหลัก บรรดาคดีซึ่งมีที่มาจากช่องทางการรายงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีของหน่วยงานต่างๆ มายังสำนักงาน ปปง. จะเป็นคดีที่พบการกระทำความผิดมูลฐาน การถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดมูลฐานใดมูลฐานหนึ่งหรือหลายมูลฐานหรือฟอกเงินเกิดขึ้นแล้วเป็นหลัก การพิจารณาของคณะกรรมการธุรกรรมในการมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ทำการตรวจสอบทรัพย์สินตลอดจน ยึด อายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดจึงไม่มีข้อยุ่งยากแต่อย่างใด จะมีประเด็นที่ต้องประกอบการพิจารณาที่สำคัญคือ ฝ่ายผู้ถูกตรวจสอบมีการประกอบอาชีพ มีต้นทุน มาก่อนมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือไม่เท่านั้น คดีในลักษณะนี้เป็นคดีที่มีการดำเนินการเป็นปกติจึงเกิดความเคยชินจากการพิจารณาตามกรอบของคดีในลักษณะนี้ที่ยึดถือปฏิบัติกันมาโดยตลอด

ในขณะที่การเริ่มต้นคดีเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดอีกช่องทางหนึ่งซึ่งเป็นช่องทางสำคัญมากและจะนำไปสู่การดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้มากกว่าช่องทางปกติในข้างต้นนั้น คือ การนำรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยซึ่งสถาบันการเงินได้รายงานมายังสำนักงาน ปปง. มาทำการศึกษา วิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นการดำเนินการในเชิงรุกอย่างแท้จริงและเป็นการ “รุกเงียบ” มิใช่คดีที่มีการกล่าวหา หรือจับกุมพร้อมของกลาง ซึ่งผู้ถูกจับกุม ผู้เกี่ยวข้อง ล้วนทราบดีว่านอกจากถูกดำเนินคดีอาญาหลักแล้วยังจะต้องถูกมาตรการต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าดำเนินการเป็นลำดับ ผู้ทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินในยุคที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันจะมีการแบ่งหน้าที่กันทำที่ชัดเจนทั้งอาจไม่รู้จัก ไม่มีความเชื่อมโยงระหว่างผู้กระทำความผิดมูลฐานเลยก็ได้ องค์กรอาชญากรรมมีการสร้างการตัดตอนปกปิดอำพรางตัวเองไว้เป็นชั้นเพื่อมิให้มีการสืบสวน สอบสวน รวมรวมพยานหลักฐานดำเนินคดีกับผู้บงการ ตัวการสำคัญ ที่อยู่เบื้องหลังได้ จุดนี้เองที่มีความสำคัญที่สำนักงาน ปปง. จะมีบทบาทเข้าไปดำเนินการกับผู้บงการ ตัวการสำคัญ ที่อยู่เบื้องหลังเหล่านี้ให้ได้เพื่อเป็นการตัดวงจรอาชญากรรม เมื่อการดำเนินการตามกฎหมายอื่นแล้วไม่เป็นผล (โดยเฉพาะมาตรการทางอาญา) เพื่อให้สมดั่งเจตนารมณ์ของการตราใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การเริ่มต้นคดีจากรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยซึ่งผู้มีหน้าที่ในการรายงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะปรากฏข้อเท็จจริง ว่า บุคคลใดทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินจากบัญชีธนาคารใด มีคู่ทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินซึ่งระบุตัว บัญชีธนาคาร มูลค่าการทำธุรกรรม ประเภทการทำธุรกรรม และสิ่งที่สำคัญของการรายงานประเภทนี้ คือ เหตุแห่งความสงสัยซึ่งผู้มีหน้าที่ในการรายงานเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่มีความผิดปกติของการทำธุรกรรมทางการเงินว่ามีความผิดปกติ สลับซับซ้อน อย่างไร มีความเชื่อมโยงกับบัญชีธนาคารใด หรือเป็นกรณีที่ทราบว่าเป็น

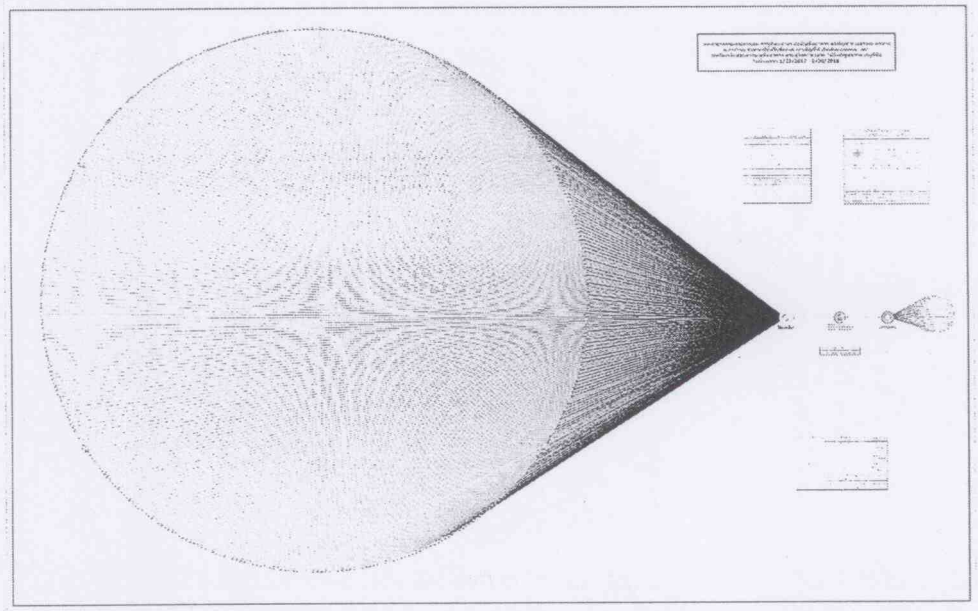
บุคคลใดที่เป็นคู่ทำธุรกรรม พนักงานเจ้าหน้าที่จะทราบข้อมูลเบื้องต้นเพียงเท่านั้น แต่ยังไม่ทราบได้ว่าผู้ทำธุรกรรมทางการเงิน หรือคู่ทำธุรกรรมทางการเงินนั้นเป็นผู้มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือไม่ หรือหากพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบข้อมูลของผู้ทำธุรกรรมที่ถูกรายงาน รวมทั้งคู่ทำธุรกรรมกับบุคคลนั้นอาจไม่พบว่าถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญามูลฐานเลยแต่อย่างใด พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการอย่างไรต่อไป หรือ คิดได้ ทำได้เพียงเท่านั้นก็ถือว่าได้มีการดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่แล้วก็ยุติเรื่องนั้นไป เช่นนี้ ดูเสมือนว่าจุดแข็งที่กฎหมายให้เครื่องมือสำนักงาน ปปง. มาซึ่งหน่วยงานอื่นไม่มีจะมิได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อย่างที่ควรจะเป็น ประกอบกับในขณะที่ในระดับมาตรฐานสากลให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ถึงกับได้กำหนดเป็นหัวข้อในการประเมินประเทศภาคีสมาชิกในด้านข้อบกพร่องของประสิทธิผล ด้านที่ ๖ เรื่องการวิเคราะห์ข่าวกรองทางการเงิน มีจุดอ่อนอยู่ในระดับสูง คือ การขาดวิเคราะห์เชิงรุกและการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการขาดตัวอย่างคดีที่สามารถสืบสวนและดำเนินการได้จากรายงานวิเคราะห์ธุรกรรมเชิงรุก ประเทศไทยมีจุดอ่อนอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตามหากแม้จะไม่จำต้องมีหน่วยงานใด หรือต่างชาติมาทำการประเมินประเทศไทยในหัวข้อดังกล่าวนี้สำนักงาน ปปง. ควรนำเครื่องมือที่กฎหมายมาใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ความมั่นคงของประเทศ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้มากยิ่งขึ้น

การนำรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยจะต้องกำหนดแนวทางการดำเนินการในเรื่องนี้ไว้ดังนี้

- ประเด็น การศึกษา วิเคราะห์ รายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์ที่สถาบันการเงินมีการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยมายังสำนักงาน ปปง.

- ประเด็นสถานะของบุคคลผู้ทำธุรกรรมทางการเงินซึ่งสถาบันการเงินมีการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยและบุคคลที่พบความเกี่ยวข้องสัมพันธ์จากการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สิน

- ประเด็นเกี่ยวกับความผิดมูลฐาน ผู้ถูกรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยกับพวกที่ปรากฏข้อมูลความเชื่อมโยงในการทำธุรกรรมทางการเงินในข้างต้น เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อนหรือไม่

การรวบรวมพยานหลักฐานมีลักษณะย้อนศรจากคดีปกติทั่วไปที่มีการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่เริ่มจากการรายงานเมื่อมีความผิดมูลฐานเกิดขึ้นเป็นตัวตั้งต้น จึงต้องทำการขยายผลเพื่อเชื่อมโยงว่าผู้ถูกธนาคารฯ รายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย รวมทั้งคู่ทำธุรกรรมและบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินหรือไม่ ธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินที่พบเกี่ยวข้องหรือได้ไปจากการกระทำความผิดมูลฐานอย่างไร มิใช่พบเส้นทางการเงินที่เชื่อมโยงกันแล้วเหมารวมเอาว่าเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันแล้วเท่านั้นพอ เนื่องจากข้อต่อสู้ขอฝ่ายถูกตรวจสอบรวมถึงผู้เกี่ยวข้องจะต้องโต้แย้งต่อสู้ว่า การเชื่อมโยงทางการเงินที่พบนั้นเป็นเรื่องของการทำธุรกิจ การประกอบการค้าระหว่างกัน หรือแม้กระทั่งการชำระหนี้สินระหว่างกัน หรือกิจกรรมอื่นที่ยกขึ้นเป็นข้อกล่าวอ้างได้ ซึ่งจะต้องพิจารณาจากอาชีพที่แจ้งไว้ต่อทางธนาคารขาดความเป็นไปได้ที่จะมีเงินจำนวนมากนำเข้าระบบของสาบันการเงินได้จากการประกอบอาชีพตามที่ได้แจ้งไว้ รวมทั้งกรณีของการทำธุรกรรมทางการเงินโดยผู้ทำธุรกรรมที่แท้จริงอาจมิใช่บุคคลเดียวกันกับผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบัญชีกับทางธนาคารเป็นพฤติการณ์ของการ

(๑) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการกระทำความผิดมิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(๒) กระทำ ด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำ หน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ซึ่งเป็นการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ทั้งนี้ กรณีที่ผู้ทำธุรกรรมทางการเงินที่พบความเชื่อมโยงจำนวนมากกับผู้ถูกรายงานเป็นผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำ

ความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน จึงสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผลประโยชน์ดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ที่มีอยู่หรือได้มาโดยไม่สุจริต จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในชั้นนี้จากรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและข้อมูลพยานหลักฐานที่เชื่อมโยงให้เห็นว่าผู้ทำธุรกรรมรวมถึงผู้มีรายชื่อปรากฏในการทำธุรกรรมทางการเงินต่อกันนั้น เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหลายรายทั้งจาก อาชีพ ของผู้ทำธุรกรรม หรือผู้มีรายชื่อปรากฏในการทำธุรกรรมทางการเงินต่อกันนั้นขาดความเป็นไปได้ที่จะมีเงินหรือทรัพย์สินในการทำธุรกรรมทางการเงินต่อกันดังเช่นบุคคลที่มีการประกอบกิจการทั่วไป เชื่อว่าผู้ทำธุรกรรมได้ไปซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด จากการศึกษา วิเคราะห์ รายงานการทำธุรกรรมของ ผู้ถูกรายงานแล้วพบว่า พฤติกรรมการทำธุรกรรมทางการเงินของผู้ถูกรายงานมีปริมาณการทำธุรกรรมจำนวนมากและมีมูลค่าสูงมาก มีความขัดแย้ง-เกินกว่าฐานานุรูปของบุคคลซึ่งประกอบอาชีพซึ่งผู้ทำธุรกรรมได้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพไว้กับทางธนาคารฯ ที่พึงกระทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ธนาคารที่รายงานได้รายงานการทำธุรกรรมทางการเงินของผู้ถูกรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยมายังสำนักงาน ปปง. ทั้งยังมีลักษณะเป็นเครือข่ายที่ปรากฏความเชื่อมโยงกัน ผู้ร่วมทำธุรกรรมกันมีภูมิลำเนากระจายอยู่ในหลายท้องที่ของประเทศ พฤติการณ์ดังกล่าวอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายเพื่อให้ยากแก่การสืบสวนติดตามดำเนินการตามกฎหมายมีลักษณะขององค์กรอาชญากรรมที่มีรูปแบบการทำงานเป็นระบบ มีการเตรียมการณ์ไว้เป็นอย่างดี จากการตรวจสอบเบื้องต้นพบว่าผู้ทำธุรกรรม ผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้ทำธุรกรรมในข้างต้นมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีผลประโยชน์ตอบแทนสูง การทำธุรกรรมทางการเงินที่พบข้อมูลยืนยันความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างบุคคลคู่ทำธุรกรรมระหว่างกัน รวมทั้งบุคคลที่มีความเชื่อมโยงการทำธุรกรรมในกลุ่ม และพฤติกรรม ประวัติการกระทำความผิด เป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่าการทำธุรกรรมทางการเงินที่ขาดความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจระหว่างกันนั้นมีความเกี่ยวข้องกับพฤติการณ์ของบุคคลนั้นซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่มีอยู่

หากได้มีการรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมประกอบกับผลการศึกษา วิเคราะห์รายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและทรัพย์สินที่ตรวจพบ เห็นว่าผู้ทำธุรกรรมที่ถูกรายงานเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผลประโยชน์ดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ที่มีอยู่หรือได้มาโดยไม่สุจริตอยู่ในอำนาจของสำนักงาน ปปง. ที่จะดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การนำรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยมาทำการ ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งแตกต่างไปจากการดำเนินการตามช่องทางปกติที่มีการดำเนินการกันอยู่มีความยุ่งยาก รายละเอียดค่อนข้างสูง ทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รวบรวม แสวงหาพยานหลักฐานต้องรวบรวมเชื่อมโยงให้เห็นอย่างเป็นเหตุเป็นผล การปิดประเด็นข้อต่อสู้ด้านต่างๆ ไปในคราวเดียวกันจะทำให้สำนวนคดีเพิ่มประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่ามองเพียงการผลักภาระในการพิสูจน์ไปให้ฝ่ายถูกตรวจสอบเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้เป็นเจ้าของ ผู้ครอบครองทรัพย์สินมิใช่ผู้มีพฤติการณ์กระทำความผิดมูลฐานด้วยตัวเองที่พบความเชื่อมโยงซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ที่มิใช่ผู้ต้องหา จำเลยที่อยู่ห่างออกไปไม่ว่าจะชั้นที่ ๒ ชั้นที่ ๓ ชั้นที่ ๔ หรือชั้นที่ ๕ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่มิได้มีการรวบรวม

พยานหลักฐานไว้ตามสมควรว่า การเชื่อมโยงที่ตรวจพบนั้นมีความผิดปกติ ขาดความเป็นไปได้อย่างไร แต่ได้ทำการกวาดทรัพย์สินไว้ก่อนแล้วให้มาชี้แจง ทั้งนี้เพราะแม้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะเป็นกฎหมายพิเศษก็ตามแต่ในฐานะที่เป็นฝ่ายรัฐฯยังคงมีหน้าที่ต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นการบังคับใช้กฎหมายที่ให้ความเป็นธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายตามสมควรแล้วด้วย.